

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران
معاونت پژوهش
مدیریت امور پژوهشی واحدهای حوزوی

آیین نامه ، ضوابط و مقررات

تدوین پایان نامه

سطح سه حوزه های علمیه خواهران

زمستان ۱۳۹۰ هجری شمسی

• فصل اول: کلیات

ماده ۱: تعاریف

- الف - مرکز تخصصی: واحد آموزشی است که یکی از رشته های تخصصی مورد نیاز را با گرایش های مربوطه ارائه می کند.
- ب - موسسه آموزش عالی: واحد آموزشی است که دو یا چند رشته تخصصی مورد نیاز را با گرایش های مربوطه ارائه می کند.
- ج - مدیریت استانی: واحدی حوزوی است که زیر نظر مرکز مدیریت در محدوده استانی تشکیل شده و نظارت بر مدارس علمیه، مراکز تخصصی و موسسات آموزش عالی حوزوی آن استان را بر عهده دارد.
- د - واحد معوقه: به واحد درسی اطلاق می شود که با وجود آمادگی طلبه برای گذراندن درس، به دلایلی از سوی واحد آموزشی ارائه نشده است.

ماده ۲: پایان نامه

پایان نامه، نتیجه پژوهش و تتبع علمی طلبه درباره مسئله ای مشخص است که متناسب با رشته های تحصیلی در سطح سه، برابر ضوابط و زیر نظر استادان راهنما و مشاور به نگارش در می آید.

ماده ۳:

هدف از تدوین پایان نامه، سنجش مهارت طلبه در به کارگیری منابع اصلی و استفاده مطلوب از آنها، عمق بخشی به دانایی و توانایی، تقویت روحیه تتبع، جمع بندی اقوال، تحلیل و نقد علمی است.

ماده ۴:

مسئولیت امور محتوایی و اجرایی پایان نامه بر عهده معاونت پژوهش مرکز است. این معاونت می تواند اجرای بخشی از وظائف مربوطه را بر اساس این آیین نامه، به معاونت پژوهش مدیریت های استانی و واحدهای آموزشی واگذار کند.

ماده ۵:

ارزش پایان نامه در رشته های سطح سه، چهار واحد درسی است.

ماده ۶:

انتخاب موضوع پایان نامه پس از گذراندن $\frac{3}{4}$ واحدهای درسی، الزامی است.
تبصره: طلبه پس از گذراندن $\frac{2}{3}$ واحدهای درسی، مجاز است موضوع پایان نامه خود را انتخاب نماید.

ماده ۷:

موضوع پایان نامه باید از ویژگی های زیر برخوردار باشد:

- ۱- جزئی و مسئله محور؛
 - ۲- شفاف و گویا؛
 - ۳- جدید و غیر تکراری در حوزه های علمیه و مراکز علمی - پژوهشی؛
 - ۴- مرتبط با موضوعات دینی؛
 - ۵- متناسب با رشته تحصیلی طلبه؛
- تبصره: انتخاب موضوع تکراری، در صورتی که ساختار پیشنهادی طلبه کاملاً متفاوت بوده و ابعاد جدید در پژوهش ایجاد نماید، بلا مانع است.

ماده ۸:

انتخاب ترجمه متونی که تاکنون ترجمه نشده اند یا تصحیح نسخ خطی به عنوان موضوع پایان نامه ، بلا مانع است.
تبصره ۱: در صورت انتخاب ترجمه ، لازم است حداقل $\frac{1}{5}$ حجم پایان نامه ، از نقد علمی تشکیل شود.
تبصره ۲: در صورت انتخاب تصحیح نسخ خطی ، لازم است یک مقدمه علمی به میزان حداقل ۳۰ صفحه A۴ حاوی بررسی ، شرح و نقد محتوای اثر در ابتدای پایان نامه نگاشته شود.

ماده ۹:

پایان نامه زیر نظر استاد راهنما و استاد مشاور تدوین می گردد.
تبصره: در موضوعات خاص ، به تشخیص کارگروه تخصصی پایان نامه ، از دو استاد مشاور استفاده می شود.

ماده ۱۰:

در صورت تصویب طرح تفصیلی ، طلبه نمی تواند عنوان پایان نامه خود را تغییر دهد.
تبصره: پیش از تصویب طرح تفصیلی ، طلبه فقط یک بار با ارایه دلایل موجه و تایید استاد راهنما و با اطلاع استاد مشاور، مجاز به درخواست تغییر عنوان مصوب پایان نامه است.

ماده ۱۱:

ساختار طرح تفصیلی مصوب کارگروه تخصصی ، حداکثر تا سی درصد با تشخیص استاد راهنما قابل تغییر است .
تبصره: تشخیص میزان درصد تغییرات اعمال شده ، برعهده داور یا داوران است که این بررسی قبل از تشکیل جلسه دفاعیه انجام می شود.

ماده ۱۲:

حجم پایان نامه سطح سه ، بدون احتساب فهرست منابع و ضمائم ، نباید از ۱۰۰ صفحه (۳۰۰ کلمه با احتساب حروف) کمتر و از ۲۰۰ صفحه بیشتر باشد.

تبصره: در صورتی که موضوع پایان نامه ، ترجمه و تصحیح نسخ خطی باشد، رعایت حداکثر حجم الزامی نیست.

ماده ۱۳:

طلبه موظف است پایان نامه را در زمان تعیین شده در ابلاغیه ، جهت تعیین استاد داور و زمان دفاع ، به معاونت پژوهش واحد آموزشی ارایه دهد . عدم ارایه پایان نامه در مهلت مقرر، به منزله انصراف است.

ماده ۱۴:

مهلت دفاع از پایان نامه ، محدود به حداکثر سنوات مجاز تحصیل طلبه^۱، حسب آیین نامه آموزشی مرکز خواهد بود. چنانچه طلبه نتواند در موعد مقرر، واحد پایان نامه را بگذراند، از دریافت مدرک سطح سه محروم می شود.

ماده ۱۵:

پایان نامه باید به صورت روشمند ، مطابق ضوابط مندرج در این آیین نامه و «شیوه نامه نگارش پایان نامه سطح سه» ضمیمه این آیین نامه، به صورت فردی و پس از تصویب طرحنامه ، ظرف مدت حداقل ۴ و حداکثر ۱۲ ماه نگاشته شود.

تبصره ۱: در موارد خاص، با درخواست کتبی طلبه و تایید استاد راهنما و معاون پژوهش واحد آموزشی، این مهلت تا ۴ ماه قابل تمدید است.

تبصره ۲: تمدید مهلت بیش از چهار ماه ، با کسر یک امتیاز از بیست نمره پایان نامه ، با تایید اساتید راهنما و مشاور و معاون پژوهش واحد آموزشی امکان پذیر است.

تبصره ۳: در مواردی که تاخیر از ناحیه مجموعه اداری ، داور یا واحد آموزشی باشد، به حداکثر زمان اضافه خواهد شد.

ماده ۱۶:

طلبه موظف است در هر حال ، حداکثر ۵ ماه پیش از پایان سنوات تحصیلی، پایان نامه خود را ارایه نماید.

ماده ۱۷:

پایان نامه ای که قبلاً در مراکز دیگر ارایه شده باشد ، پذیرفته نمی شود.

۱- حداکثر سنوات تحصیل طلبه سطح سه براساس مقررات ، برای رشته فقه و اصول ۱۲ نیم سال و برای سایر رشته ها ۱۱ نیم سال است.

ماده ۱۸:

طلبه مهمان می تواند با موافقت واحدهای آموزشی مبدا و مقصد، پایان نامه خود را در واحد مقصد تدوین کرده، از آن دفاع کند. در این صورت نام واحد آموزشی مبدا روی جلد پایان نامه درج می شود.

ماده ۱۹:

چاپ پایان نامه های تحصیلی، تابع آیین نامه ذیربط است.

• فصل دوم: ارکان

ماده ۲۰:

ارکان مؤثر، در فرایند انجام مراحل پایان نامه عبارتند از:

۱- معاونت پژوهش استانی؛

۲- معاونت پژوهش واحد آموزشی؛

۳- طلبه؛

۴- کارگروه تخصصی پایان نامه؛

۵- اساتید راهنما و مشاور؛

۶- هیئت داوران؛

ماده ۲۱: وظایف معاونت پژوهش استانی

معاونت پژوهش استانی، یکی از معاونت های مدیریت استانی است که جهت انجام فرایند پایان نامه وظایف زیر را برعهده دارد:

۱. دریافت اسامی طلاب واجد شرایط نگارش پایان نامه که از واحدهای آموزشی معرفی می شوند؛

۲. دریافت موضوعات و اسامی اساتید پیشنهادی طلاب متقاضی تدوین پایان نامه؛

۳. دریافت اسامی و سوابق و مدارک اساتید پیشنهادی طلاب متقاضی تدوین پایان نامه که فاقد پرونده در معاونت پژوهش مدیریت استانی هستند؛

۴. بررسی و تایید صلاحیت های عمومی اساتید راهنما و مشاور، قبل از طرح در کارگروه تخصصی پایان نامه و ارسال نتیجه به صورت مکتوب برای معاون پژوهش واحد آموزشی؛

۵. برنامه ریزی و تشکیل جلسه کارگروه تخصصی جهت تصویب موضوعات و تایید اساتید معرفی شده حداکثر ۲۰ روز پس از دریافت موضوعات و اسامی اساتید؛

۶. حضور در جلسات کارگروه تخصصی پایان نامه به عنوان دبیر جلسه؛
۷. اعلام کتبی موضوعات تصویب شده و اساتید مورد تأیید به واحد آموزشی حداکثر تا ۵ روز پس از تصویب؛
۸. دریافت موضوعات و اسامی اساتید جدید مشاور و راهنما از واحد آموزشی در صورت عدم تأیید موضوعات و اساتید پیشنهادی اولیه و طرح مجدد در کارگروه؛
۹. صدور ابلاغیه اساتید راهنما و مشاور جهت راهنمایی و مشاوره حداکثر تا ۵ روز پس از تأیید آنها؛
۱۰. دریافت طرح‌های تفصیلی پایان‌نامه‌ها از واحد آموزشی، سه ماه پس از ابلاغ تصویب موضوع؛
۱۱. تشکیل جلسه کارگروه تخصصی جهت بررسی و تصویب طرح‌های تفصیلی دریافت شده، حداکثر ۲۰ روز پس از دریافت طرح تفصیلی؛
۱۲. اعلام کتبی نتیجه بررسی طرح‌های تفصیلی مطرح شده در کارگروه تخصصی به واحد آموزشی حداکثر تا ۵ روز پس از بررسی؛
۱۳. دریافت طرح تفصیلی مجدد یا اصلاح شده از واحد آموزشی در صورت عدم تأیید طرح تفصیلی پیشنهادی در کارگروه و طرح مجدد در کارگروه؛
۱۴. دریافت کاربرگ اعلام آمادگی دفاع که به تأیید اساتید راهنما و مشاور رسیده باشد، به همراه یک نسخه از پایان‌نامه تایپ شده و طرح‌نامه تفصیلی؛
۱۵. تشکیل جلسه کارگروه جهت تعیین اساتید داور؛
۱۶. دریافت کاربرگ اعلام آمادگی داور؛
۱۷. صدور و ارسال ابلاغیه استاد داور به همراه یک نسخه از پایان‌نامه و طرح‌نامه مصوب، حداکثر ۴ روز پس از دریافت کاربرگ اعلام آمادگی داور؛
۱۸. دریافت ارزیابی مقدماتی استاد داور و اعلام به واحد آموزشی در صورت نیاز به اصلاحات احتمالی.
۱۹. دریافت پایان‌نامه اصلاح شده به همراه تأیید اصلاحات توسط استاد داور، جهت تعیین زمان دفاع، حداکثر ۱۵ روز پس از دریافت اصلاحات؛
۲۰. فراهم نمودن مقدمات لازم برای برگزاری جلسه دفاع، از قبیل ارسال دعوت‌نامه برای اعضای هیئت داوران، تعیین مکان، اطلاع‌رسانی به طلاب، تهیه کاربرگ‌ها و...؛
۲۱. تشکیل و اداره جلسه دفاعیه؛
۲۲. دریافت کاربرگ تکمیل شده ارزیابی هیئت داوران در جلسه دفاعیه؛
۲۳. دریافت و منظور نمودن نمره اختصاصی معاونت پژوهش واحد آموزشی به پایان‌نامه در صورت عدم حضور معاون پژوهش واحد آموزشی در جلسه دفاعیه؛
۲۴. تنظیم صورتجلسه دفاعیه و اعلام کتبی نتیجه به واحد آموزشی؛

۲۵. دریافت کاربرگ اعتراض طلبه به نتیجه داوری به هنگام لزوم از طریق واحد آموزشی و در صورتی که نمره ارزیابی کمتر از حد نصاب باشد؛
۲۶. تشکیل جلسه کارگروه تخصصی پایان نامه به منظور بررسی اعتراض طلبه حداکثر تا ۲۰ روز پس از دریافت اعتراض؛
۲۷. اعلام نظر کتبی کارگروه به واحد آموزشی حداکثر تا ۴ روز بعد از جلسه کارگروه؛
۲۸. پیگیری جهت تکرار فرایند دفاع از پایان نامه در صورت نیاز؛
۲۹. ارسال موارد خاص مربوط به پایان نامه به معاونت پژوهش مرکز، جهت طرح در کمیسیون موارد خاص؛
۳۰. پیگیری جهت اخذ نتیجه و مصوبه کمیسیون موارد خاص؛
۳۱. ارسال نتیجه به ذی نفع و پیگیری تا حصول نتیجه نهایی؛
۳۲. تکمیل کاربرگ حق الزحمه هیئت داوران و ارسال به مدیریت استان جهت اقدام و پیگیری های لازم؛
۳۳. دریافت فایل الکترونیکی به همراه دو نسخه چاپی پایان نامه از معاونت پژوهش واحد آموزشی و ارسال یک نسخه به معاونت پژوهش مرکز و بایگانی نسخه دیگر در مدیریت استانی؛
۳۴. اعلام نتیجه پایان نامه دفاع شده به معاونت آموزش مدیریت استانی؛
۳۵. ارسال گزارش انجام فرایند پایان نامه دفاع شده به معاونت پژوهش مرکز؛

ماده ۲۲: وظایف معاونت پژوهش واحد آموزشی

- معاونت پژوهش واحد آموزشی، یکی از معاونت های واحد آموزشی است که جهت انجام فرایند پایان نامه وظایف زیر را بر عهده دارد:
۱. ارسال فهرست طلاب واجد شرایط نگارش پایان نامه به معاونت پژوهش استان، اول تا پنجم آبان ماه و پانزده تا بیستم اسفند ماه هر سال؛
 ۲. ابلاغ مکتوب شروع فرایند پایان نامه نویسی به طلبه؛
 ۳. مشاوره به طلبه جهت انتخاب استاد راهنما و انتخاب موضوع؛
 ۴. توجیه طلبه جهت شروع نگارش پایان نامه در زمان مقرر و مناسب (مانند: نصب اطلاعیه، نامه کتبی یا برگزاری جلسه توجیهی با هماهنگی معاونت پژوهش استان)؛
 ۵. معرفی کتبی طلبه واجد شرایط نگارش پایان نامه به معاونت پژوهش استان، جهت شروع فرایند پایان نامه نویسی؛
 ۶. اظهار نظر مکتوب پیرامون صلاحیت های عمومی اساتید راهنما و مشاور معرفی شده توسط طلبه و ارسال برای معاونت پژوهش استان؛
 ۷. ارائه آخرین اطلاعات از موضوعات پایان نامه های انجام شده به طلبه؛

۸. گردآوری و ارسال سوابق و مدارک علمی- پژوهشی اساتید راهنما و مشاور معرفی شده توسط طلبه برای معاون پژوهش استانی؛
۹. تایید عدم تکراری بودن موضوع پایان نامه به صورت مکتوب و ارسال برای معاون پژوهش استانی؛
۱۰. دریافت موضوعات، اسامی اساتید پیشنهادی و طرحنامه پایان نامه طلبه در موعد مقرر و ارسال به معاونت پژوهش استان یک هفته پس از دریافت؛
۱۱. ابلاغ کتبی تمامی مصوبات کارگروه پایان نامه به طلبه، حداکثر سه روز پس از دریافت مصوبات از مدیریت استان؛
۱۲. دریافت گزارش های چهارماهه تدوین پایان نامه از طلاب در وقت مقرر و رسیدگی به آنها؛
۱۳. دریافت، بررسی و پیگیری به موقع و مناسب مکاتبات اساتید راهنما، مشاور یا طلاب در حال نگارش پایان نامه در طول زمان نگارش آن؛
۱۴. تطبیق پایان نامه آماده دفاع با آیین نامه و ضوابط و ارسال برای معاون پژوهش استان در صورت تایید؛
۱۵. اعلام موارد عدم انطباق پایان نامه با آیین نامه و ضوابط به طلبه جهت انجام اصلاحات لازم؛
۱۶. حضور در جلسه دفاعیه و تعیین نمره طلبه در خصوص رعایت مقررات؛
۱۷. پیگیری جهت دریافت نتیجه پایان نامه های دفاع شده از معاونت پژوهش استانی؛
۱۸. دریافت فایل الکترونیکی و سه نسخه از پایان نامه صحافی شده از طلبه و ارسال دو نسخه برای مدیریت استانی و بایگانی یک نسخه در واحد آموزشی؛

ماده ۲۳: وظایف طلبه سطح ۳

- طلبه سطح ۳ جهت انجام فرایند پایان نامه، وظایف زیر را بر عهده دارد:
- ۱- ثبت نام برای نگارش پایان نامه با انتخاب واحد؛
 - ۲- انتخاب و پیشنهاد کتبی موضوع یا موضوعات، همراه با اساتید راهنما و مشاور به معاونت پژوهش واحد آموزشی؛
 - ۳- دریافت مصوبه مکتوب کارگروه در خصوص موضوعات و اساتید پیشنهادی از طریق معاونت پژوهش واحد آموزشی؛
 - ۴- پیشنهاد مجدد موضوع یا اساتید راهنما و مشاور به صورت کتبی به معاونت پژوهش واحد آموزشی در صورت عدم تصویب موارد در کارگروه، حداکثر ظرف مدت ۲ ماه؛
 - ۵- تهیه طرح تفصیلی پایان نامه، ارائه به اساتید راهنما و مشاور، دریافت نقطه نظرات و انجام اصلاحات لازم؛
 - ۶- ارائه طرح به معاونت پژوهش واحد آموزشی، حداکثر ۳ ماه پس از دریافت تایید کتبی موضوع؛

- ۷- انجام اصلاحات طرحنامه در صورت تشخیص کارگروه تخصصی حداکثر ۴۵ روز پس از دریافت مصوبه مکتوب کارگروه؛
- ۸- دریافت ابلاغیه نگارش پایان نامه از معاونت پژوهش واحد آموزشی؛
- ۹- انجام فرایند تحقیق و نگارش پایان نامه براساس دستور العمل نگارش پایان نامه؛
- ۱۰- ارتباط مستمر با اساتید راهنما و مشاور در طول نگارش پایان نامه و ارائه گزارش پیشرفت کار به آنان؛
- ۱۱- رعایت برنامه زمانی نگارش؛
- ۱۲- ارایه گزارش مکتوب پیشرفت پایان نامه به معاونت پژوهش واحد آموزشی هر چهار ماه یک بار؛
- ۱۳- درخواست کتبی تمدید مهلت تدوین پایان نامه در صورت لزوم؛
- ۱۴- اتمام فرایند تحقیق و نگارش پایان نامه به صورت مکتوب و نهایی سازی آن؛
- ۱۴- ارایه یک نسخه از پایان نامه شده به استاد راهنما و اعمال اصلاحات احتمالی؛
- ۱۵- تکمیل کاربرگ آمادگی دفاع با تایید اساتید راهنما و مشاور و ارایه به معاونت پژوهش واحد آموزشی؛
- ۱۶- ارایه نسخه ای از پایان نامه به معاونت پژوهش واحد آموزشی؛
- ۱۷- دریافت تایید اساتید داور جهت دفاع یا اصلاحات احتمالی؛
- ۱۸- شرکت در جلسه دفاعیه جهت ارایه گزارش شفاهی تحقیق؛
- ۱۹- اعمال اصلاحات احتمالی مطرح شده در جلسه دفاعیه؛
- ۲۰- تکمیل کاربرگ اعتراض به نتیجه داوری در صورت مردود شدن پایان نامه و تمایل طلبه به اعتراض و تحویل به معاون پژوهش واحد آموزشی حداکثر ۳ روز پس از جلسه دفاعیه؛
- ۲۱- بازنویسی پایان نامه در مهلت قانونی؛
- ۲۲- پیگیری تجدید فرایند دفاع از پایان نامه در صورت لزوم؛
- ۲۳- دریافت نتیجه ارزیابی هیئت داوران مبنی بر قبول پایان نامه از معاونت پژوهش واحد آموزشی؛
- ۲۴- مجلد نمودن پایان نامه؛
- ۲۵- ارایه فایل الکترونیکی و سه نسخه چاپی و صحافی شده پایان نامه به معاونت پژوهش واحد آموزشی.

ماده ۲۴: کارگروه تخصصی پایان نامه

کارگروهی است متشکل از متخصصان که انجام بخشی از فرایند پایان نامه برعهده آنان است.

ماده ۲۵:

شرایط اعضای کارگروه تخصصی پایان نامه عبارتند از:

۱- آشنایی کامل با روش تحقیق؛

۲- تسلط بر مسایل جدید مطرح در رشته ذیربط؛

۳- داشتن صلاحیت های عمومی و روحیه کار جمعی؛

۴- اتمام تحصیلات حوزوی سطح چهار؛

۵- داشتن سابقه ی حداقل ۳ مورد مشاوره و ۲ مورد راهنمایی پایان نامه در سطح سه یا کارشناسی ارشد.

۶- داشتن یکی از سوابق زیر:

الف - پنج سال سابقه تدریس در سطح سه و در رشته ذیربط؛

ب - پنج سال سابقه تحقیق در رشته ذیربط با ارایه حداقل دو مقاله علمی مرتبط با رشته در مجامع علمی یا مجلات تخصصی؛

ج - داشتن سه اثر تالیفی علمی در رشته ذیربط.

ماده ۲۶:

تعداد کارگروه های تخصصی پایان نامه هر استان، متناسب با تعداد رشته های تخصصی سطح سه موجود در استان و با صلاحدید معاونت پژوهش مرکز قابل افزایش است.

ماده ۲۷:

ترکیب کارگروه تخصصی پایان نامه به شرح زیر است:

۱- مسئول: از میان اعضا با انتخاب اکثریت اعضا کارگروه،

۲- دبیر: معاون پژوهشی مدیریت استانی،

۳- اعضا: پنج نفر کارشناس واجد شرایط مندرج در ماده ۲۵ این آیین نامه.

ماده ۲۸:

وظایف کارگروه تخصصی پایان نامه عبارتند از:

۱. بررسی و تصویب موضوعات پیشنهادی متقاضیان تدوین پایان نامه؛

۲. بررسی و تایید صلاحیت علمی اساتید راهنما و مشاور؛

۳. بررسی و تصویب طرحنامه تحقیق؛

۴. تعیین اساتید داور؛

۵. بررسی و اعلام نظر پیرامون اعتراضات؛

۶. تعیین موضوعات پیشنهادی مناسب برای تدوین پایان نامه و پیشنهاد به معاونت پژوهش مرکز؛
۷. رسیدگی به امور محوله از طرف معاونت پژوهش مرکز.

تبصره: کارگروه تخصصی موظف است ظرف حداکثر ۲۰ روز به تمامی درخواست های واصله مرتبط با وظایف فوق پاسخ دهد.

ماده ۲۹:

وظایف مدیر کارگروه:

- ۱- تعیین دستور جلسات و اداره جلسات،
- ۲- دعوت از کارشناسان غیر عضو جهت شرکت در جلسات کارگروه در صورت لزوم،
- ۳- تایید و امضا مصوبات کارگروه.

ماده ۳۰:

وظایف دبیر کارگروه:

- ۱- دعوت از اعضا جهت تشکیل جلسات کارگروه؛
- ۲- تهیه و تنظیم دستور کار جلسات؛
- ۳- برگزاری جلسات و شرکت در آن و تنظیم صورت جلسات؛
- ۴- پیگیری جهت اجرایی شدن مصوبات؛
- ۵- تهیه و تنظیم پیش نویس گزارش عملکرد کارگروه؛
- ۶- تشکیل و تکمیل پرونده برای اعضا کارگروه پس از صدور حکم؛
- ۷- تهیه و تنظیم برنامه و بودجه پیشنهادی سالیانه کارگروه؛
- ۸- پیگیری حق الزحمه اعضا کارگروه.

ماده ۳۱:

وظایف اعضا کارگروه:

- ۱- شرکت در جلسات کارگروه و اظهار نظر کارشناسی؛
- ۲- انجام وظایف بر اساس ماده ۲۸ این آیین نامه و موارد محوله از طرف کارگروه.

ماده ۳۲:

اعضا کارگروه با پیشنهاد مدیر استانی و تایید معاونت پژوهش مرکز تعیین می شوند.

ماده ۳۳:

مدیر کارگروه در اولین جلسه، از میان اعضا کارگروه با رای اکثریت اعضا حاضر انتخاب می شود.

ماده ۳۴:

معاون پژوهش مدیریت استانی به عنوان دبیر و بدون حق رای در جلسات کارگروه شرکت می کند.

ماده ۳۵:

جلسات کارگروه تخصصی پایان نامه با حضور حداقل چهار عضو دارای حق رای، رسمیت می یابد و موارد با رای اکثریت اعضا حاضر به تصویب می رسد.

ماده ۳۶:

در صورتی که محتوای پایان نامه مغایر با عنوان باشد، در صورتی که پنجاه درصد مطابقت با طرحنامه مصوب کارگروه تخصصی داشته باشد، کارگروه می تواند عنوان را متناسب با محتوا تغییر دهد.

ماده ۳۷: استاد راهنما

استاد راهنما فردی است که مسئولیت علمی پایان نامه بر عهده وی بوده و دارای شرایط زیر است:

- ۱- آشنایی کامل با شیوه تحقیق در رشته ذیربط؛
- ۲- داشتن سابقه مشاوره حداقل سه پایان نامه سطح سه یا کارشناسی ارشد دانشگاه در رشته مرتبط یا راهنمایی حداقل هفت تحقیق پایانی سطح ۲؛
- ۳- اتمام تحصیلات حوزوی سطح چهار در رشته مرتبط یا شرکت در حداقل چهار سال درس خارج و یا اتمام تحصیلات حوزوی سطح ۳ و داشتن مدرک دکتری در رشته مرتبط.
- ۴- داشتن یکی از شرایط زیر:
 - الف) - مدرک سطح چهار؛
 - ب) - حداقل پنج سال تدریس در سطح سه و در رشته ذیربط؛
 - ج) - سابقه راهنمایی پایان نامه سطح سه یا کارشناسی ارشد دانشگاه در رشته مرتبط؛
 - د) - حداقل پنج سال تحقیق در رشته ذیربط، با ارائه حداقل دو مقاله علمی مرتبط با رشته در مجلات و مجامع علمی؛
 - ه) - حداقل سه تالیف در رشته مرتبط.

ماده ۳۸ :

وظائف استاد راهنما:

۱. اعلام آمادگی برای پذیرش مسئولیت راهنمایی طلبه با تکمیل کاربرگ و ارائه مدارک لازم؛
۲. راهنمایی طلبه جهت انتخاب موضوع؛
۳. راهنمایی طلبه جهت تهیه طرحنامه تفصیلی پس از دریافت ابلاغیه راهنمایی؛
۴. دریافت طرحنامه تفصیلی پیشنهادی و بررسی آن و راهنمایی طلبه جهت انجام اصلاحات لازم تا کامل شدن طرحنامه؛
۵. تایید طرح تفصیلی و تکمیل کاربرگ تایید طرح؛
۶. راهنمایی طلبه در طول نگارش پایان نامه به میزان مورد نیاز طلبه و با صرف حداقل ۴۰ ساعت، پس از تصویب طرح تفصیلی در کارگروه تخصصی؛
۷. ارائه برنامه زمان بندی نگارش فصل های پایان نامه به طلبه به صورت کتبی؛
۸. تعیین برنامه زمان بندی منظم جهت راهنمایی طلبه به صورت مکتوب و تذکر موارد اصلاحی؛
۹. ارائه گزارش پیشرفت کار پایان نامه طلبه به معاونت پژوهش واحد آموزشی هر ۴ ماه یک بار؛
۱۰. تذکر کتبی به طلبه در صورت عدم پیشرفت پایان نامه توسط طلبه و ارسال یک رونوشت به معاونت پژوهش واحد آموزشی؛
۱۱. ارائه راهنمایی و نظرات اصلاحی به طلبه پس از دریافت یک نسخه از پایان نامه تایپ شده؛
۱۲. راهنمایی طلبه در صورت نیاز به اصلاحات احتمالی پایان نامه پس از اظهار نظر اساتید داور؛
۱۳. تایید کاربرگ آمادگی دفاع؛
۱۴. شرکت در جلسه دفاعیه و دفاع از ساختار و محتوای پایان نامه؛
۱۵. تایید پایان نامه و اعلام نظر در خصوص نمره طلبه براساس معیارهای ارزیابی مندرج در این آیین نامه.

ماده ۳۹ :

استاد راهنما نمی تواند مسئولیت راهنمایی پایان نامه را به فرد دیگری واگذار نماید.

ماده ۴۰ :

استاد راهنما می تواند به طور همزمان، راهنمایی پنج پایان نامه را در حوزه های علمیة خواهران برعهده داشته باشد. تبصره ۱: پذیرش مسئولیت راهنمایی بیش از پنج و حداکثر تا هفت پایان نامه، منحصرأ با تشخیص کارگروه تخصصی مجاز است.

تبصره ۲: مجموع راهنمایی و مشاوره هر استاد از زمان تصویب تا تایید اتمام پایان نامه، حداکثر ده مورد است.

ماده ۴۱: استاد مشاور

استاد مشاور فردی است که بخشی از مسئولیت علمی پایان نامه بر عهده وی بوده و دارای شرایط زیر است:

- ۱- آشنایی با شیوه تحقیق در رشته ذیربط؛
- ۲- اتمام تحصیلات حوزوی سطح چهار در رشته مرتبط یا شرکت در حداقل چهار سال درس خارج یا اتمام تحصیلات حوزوی سطح ۳ و داشتن مدرک دکتری در رشته مرتبط؛
- ۳- داشتن یکی از شرایط زیر:
 - الف)- داشتن مدرک سطح چهار؛
 - ب)- حداقل پنج سال تدریس در سطح سه و در رشته ذیربط؛
 - ج)- سابقه راهنمایی یا مشاوره پایان نامه سطح سه یا کارشناسی ارشد دانشگاه در رشته مرتبط،
 - د)- حداقل پنج سال تحقیق در رشته ذیربط، با ارائه حداقل دو مقاله علمی مرتبط با رشته در مجلات معتبر و مجامع علمی؛
 - ه)- حداقل سه تالیف در رشته مرتبط.

ماده ۴۲:

وظایف استاد مشاور عبارتند از:

۱. اعلام آمادگی برای پذیرش مسئولیت مشاوره طلبه با تکمیل کاربرگ و ارائه مدارک لازم؛
۲. مشاوره به طلبه برای انتخاب موضوع؛
۳. بررسی، تکمیل و تایید طرح تفصیلی پس از دریافت ابلاغیه مشاوره؛
۴. ارائه مشاوره به طلبه در طول نگارش پایان نامه حسب نیاز طلبه و به میزان حداقل ۲۰ ساعت، پس از تصویب طرح تفصیلی در کارگروه تخصصی؛
۵. حضور در جلسات مشترک با استاد راهنما و طلبه در صورت لزوم؛
۶. تعیین برنامه زمان بندی منظم و مکتوب جهت ارائه مشاوره و تذکر موارد مشاوره‌ای به طلبه؛
۷. شرکت در جلسه دفاعیه و دفاع از ساختار و محتوای پایان نامه؛
۸. اعلام نظر در خصوص نمره طلبه بر اساس معیارهای ارزیابی مندرج در این آیین نامه و تأیید کاربرگ آمادگی دفاع.

ماده ۴۳ :

استاد مشاور می تواند به طور همزمان ، مشاوره هفت پایان نامه را در حوزه های علمیه خواهران برعهده بگیرد.
تبصره ۱ : پذیرش مسئولیت مشاوره بیش از هفت و حداکثر تا ده پایان نامه ، منحصرأ با تشخیص کارگروه تخصصی مجاز است.

تبصره ۲: مجموع راهنمایی و مشاوره هر استاد از زمان تصویب تا تایید اتمام پایان نامه ، حداکثر ده مورد است.

ماده ۴۴ : استاد داور

استاد داور فردی است که مسئولیت ارزیابی پایان نامه بر عهده وی بوده و دارای شرایط زیر است :

- ۱- آشنایی کامل با شیوه تحقیق در رشته ذیربط؛
- ۲- داشتن سابقه راهنمایی حداقل سه پایان نامه سطح سه؛
- ۳- اتمام تحصیلات حوزوی سطح چهار در رشته مرتبط یا شرکت در حداقل چهارسال درس خارج یا اتمام تحصیلات حوزوی سطح ۳ و داشتن مدرک دکتری در رشته مرتبط؛
- ۴- داشتن یکی از شرایط زیر :
 - الف)- مدرک سطح چهار؛
 - ب)- حداقل پنج سال تدریس در سطح سه و در رشته ذیربط؛
 - ج)- حداقل پنج سال تحقیق در رشته ذیربط با ارایه حداقل دو مقاله علمی مرتبط با رشته در مجلات معتبر و مجامع علمی؛
 - د) - حداقل سه تالیف در رشته مرتبط.

ماده ۴۵ :

وظایف استاد داور عبارتند از:

- ۱- اعلام آمادگی برای پذیرش مسئولیت داوری با تکمیل کاربرگ و ارایه مدارک لازم؛
- ۲- بررسی پایان نامه مکتوب پس از دریافت ابلاغیه داوری و اعلام تایید یا ارایه نظرات اصلاحی ظرف مدت ۴۵ روز پس از دریافت پایان نامه؛
- ۳- شرکت در جلسه دفاعیه و ارزیابی پایان نامه بر اساس معیارهای ارزیابی مندرج در این آیین نامه؛
- ۴- تایید اصلاحات احتمالی پایان نامه ای که با وضعیت مشروط دفاع شده است.

ماده ۴۶: هیئت داوران

هیئت داوران که ارزیابی پایان نامه برعهده آنان است، از اساتید راهنما، مشاور و داور تشکیل می گردد. تبصره ۱: در موارد خاص، در صورتی که استاد مشاور امکان حضور در جلسه دفاعیه را نداشته باشد، به تشخیص معاونت پژوهش مدیریت استانی، جلسه دفاعیه بدون حضور وی تشکیل می شود. لکن چنانچه پایان نامه با مشورت دو استاد تدوین شده باشد، حضور یکی از مشاوران در جلسه دفاعیه الزامی است. تبصره ۲: چنانچه استاد مشاور نتواند در جلسه دفاعیه حاضر شود، باید نمره خود را قبل از جلسه به صورت مکتوب برای معاون پژوهش استانی ارسال نماید.

ماده ۴۷:

به تناسب موضوع پایان نامه و بنا به تشخیص کارگروه تخصصی، در بعضی موضوعات، دو داور در جلسه دفاعیه حضور می یابند.

• فصل سوم: دفاعیه و ارزیابی

ماده ۴۸:

به منظور سنجش کیفیت تحقیق و احراز توانایی علمی محقق، پایان نامه در جلسه دفاعیه مورد نقد و بررسی قرار می گیرد و طلبه می بایست در حضور هیئت داوران از پژوهش خود دفاع نماید.

ماده ۴۹:

جلسه دفاعیه پس از قبولی طلبه در تمام واحدهای درسی به صورت رسمی و علنی برگزار می شود. تبصره: در موارد اضطراری و با تشخیص کمیسیون موارد خاص، جلسه دفاعیه برای طلبه ای که حداکثر شش واحد معوقه دارد، برگزار می شود.

ماده ۵۰:

حداکثر مهلت مقرر برای تشکیل جلسه دفاعیه، ۳ ماه پس از تکمیل کاربرگ اعلام آمادگی دفاع و تحویل پایان نامه خواهد بود.

ماده ۵۱:

حداقل زمان جلسه دفاعیه ۱۰۰ دقیقه است که به شکل زیر توزیع می گردد:

- طلبه : پانزده دقیقه برای ارائه توضیحات؛
- استاد داور : بیست دقیقه برای بیان اشکالات پایان نامه ؛
- طلبه : پانزده دقیقه برای پاسخگویی به اشکالات وارده از سوی داور؛
- استاد راهنما: پانزده دقیقه برای دفاع از طلبه؛
- استاد مشاور : ده دقیقه برای دفاع از طلبه؛
- استاد داور : پانزده دقیقه برای بیان توضیحات لازم؛
- استادراهنما : ده دقیقه برای جمع بندی.

ماده ۵۲:

امتیاز پایان نامه ، از میانگین نمرات استاد داور، استاد راهنما و استاد مشاور از ۹۵ محاسبه شده و پس از جمع با نمره کسب شده از رعایت مقررات ، نمره نهایی اعلام می شود.

تبصره ۱ : ۵ امتیاز پایان نامه ، توسط معاون پژوهش واحد آموزشی، به رعایت مقررات از قبیل : کیفیت نظم محقق در روند تدوین پایان نامه و ارائه به موقع گزارش کار اختصاص می یابد .

تبصره ۲: چنانچه پایان نامه دارای دو استاد داور یا دو استاد مشاور باشد، میانگین نمرات دو داور یا دو مشاور به عنوان نمره داور یا مشاور محاسبه می شود.

ماده ۵۳:

هیئت داوران پس از اتمام دفاعیات ، در غیاب طلبه ، وارد شور شده و سپس در حضور طلبه ، نمره و امتیاز پایان نامه براساس معیارهای ارزیابی مندرج در این آیین نامه به وی اعلام می شود.نمره پایان نامه بعد از اتمام جلسه رسمی دفاعیه قابل تغییر نیست.

ماده ۵۴:

حداقل نمره قبولی پایان نامه ۱۴ از ۲۰ است.

تبصره ۱: هیئت داوران می تواند به پایان نامه ای که مشروط به اصلاح شده است، نمره دهد.

تبصره ۲: تایید انجام اصلاحات بر عهده استاد داور است.

ماده ۵۵:

نتیجه ارزیابی پایان نامه یکی از موارد ذیل خواهد بود:

۱- قبول قطعی: پایان نامه ای که بدون نیاز به اصلاح مورد قبول هیئت داوران واقع شده است.

۲- قبول مشروط: پایان نامه ای که مشروط به اصلاح، مورد قبول هیئت داوران واقع شده است.

۳- مردود.

تبصره: چنانچه طلبه به نتیجه داوری معترض بوده و نمره پایان نامه وی کمتر از حد نصاب قبولی باشد، حداکثر سه

روز پس از دفاع مهلت دارد، دلایل اعتراض خود را به صورت مکتوب به معاونت پژوهش واحد آموزشی ارائه

دهد.

ماده ۵۶:

چنانچه پایان نامه ای مردود اعلام شد، به طلبه فرصت داده می شود، ظرف حداکثر ۳ ماه با رعایت حداکثر سنوات

مجاز تحصیل، نسبت به باز نویسی پایان نامه براساس نظرات هیئت داوران اقدام کند.

تبصره: برای طلبه ای که پایان نامه اش مردود اعلام شده، حداکثر یک بار دیگر جلسه دفاعیه رسمی تشکیل می شود

و فاصله بین دو جلسه دفاعیه، حداقل دو ماه خواهد بود.

امتیاز پایان نامه بر اساس معیارهای مندرج در جدول زیر محاسبه می شود:

بخش	ردیف	معیار	امتیاز از ۱۰۰ نمره	امتیاز کسب شده
امور محتوایی	۱	تطابق تحقیق با طرحنامه پژوهشی	۱۰	
	۲	مفید و کافی بودن مطالب (جامع بودن)	۶	
	۳	ارتباط محتوا با موضوع و پرهیز از حاشیه روی و پراکندگی (مانع بودن)	۶	
	۴	انسجام منطقی میان اجزا تحقیق	۸	
	۵	تتبع و بررسی اقوال	۷	
	۶	تحلیل و نقد اقوال	۸	
	۷	پردازش مطالب به قلم محقق	۸	
	۸	ارایه پاسخ روشن و مستدل به مسئله تحقیق (انتخاب قول مختار)	۸	
	۹	اعتبار، کفایت و تعدد منابع معتبر	۷	
	۱۰	بیان نتایج در پایان هر فصل و نتیجه گیری نهایی تحقیق به صورت واضح و ارایه پیشنهاد های مناسب	۵	
امور شکلی	۱۱	چکیده	۴	
	۱۲	داشتن فهرست های مناسب (فهرست مطالب و منابع)	۴	
	۱۳	رسایی متن	۶	
	۱۴	رعایت قواعد و علائم نگارشی در متن	۴	
	۱۵	رعایت اصول علمی در نوشتن پاورقی و فهرست منابع	۴	
جمع امتیازات هیئت داوری			۹۵	
رعایت مقررات	۱۶	انجام به موقع مراحل تدوین پایان نامه و ارایه گزارش های ۴ ماهه	۵	

ماده ۵۸:

درجه بندی نمرات پایان نامه مطابق جدول زیر است:

رتیف	نمره	امتیاز
۱	از ۱۸ تا ۲۰	عالی
۲	از ۱۶ تا ۱۷.۹۹	خوب
۳	از ۱۴ تا ۱۵.۹۹	متوسط
۴	کمتر از ۱۴	مردود

ماده ۵۹: تخلفات

تخلف عبارت است از عدم انجام وظائف تعیین شده در آیین نامه از سوی هر یک از ارکان پایان نامه و یا انجام مواردی که در طی فرایند پایان نامه نباید انجام دهند. مانند: کپی رایت پایان نامه‌های انجام شده، عدم ذکر منابع، مطالبه وجه غیر قانونی و ... با متخلفان طبق ضوابط آیین نامه انضباطی برخورد می شود.

ماده ۶۰: کمیسیون موارد خاص:

کمیسیون موارد خاص جهت بررسی و تصمیم گیری نسبت به موارد زیر در معاونت پژوهش مرکز تشکیل می گردد:

- ۱- موارد پیش بینی نشده در این آیین نامه؛
- ۲- مواردی که تصمیم گیری درباره آنها، براساس این آیین نامه، برعهده کمیسیون موارد خاص گذاشته شده است؛
- ۳- برخی از تخلفات احتمالی.

ماده ۶۱:

اعضای کمیسیون عبارتند از:

۱. معاون پژوهش مرکز؛
 ۲. مدیر امور پژوهشی واحدهای حوزوی؛
 ۳. مسئول اداره پایان نامه ها؛
 ۴. معاون پژوهش استان؛
 ۵. یک نفر از اعضای کارگروه تخصصی پایان نامه؛
- تبصره: در صورت لزوم از معاون پژوهش واحد آموزشی ذیربط برای حضور در جلسه دعوت به عمل می آید؛

ماده ۶۲:

این آیین نامه، ضوابط و مقررات در ۳ فصل و ۶۲ ماده و ۲۵ تبصره، از زمان ابلاغ، لازم الاجرا بوده و مقررات، ضوابط، دستورالعمل ها و بخشنامه های مغایر با آن لغو می گردد.